

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20.
Telefonszám 500.

Felolvas szerkesztő:

KÓNYA LAJOS

Szerkesztő:

BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután. —
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

Közoktatásügyi államtitkár a „Népszava” szerkesztőségéből.

Budapest, febr. 16. Károlyi elnök Somogyi Béla budapesti felsőkereskedelmi iskolai tanárt, a „Népszava” belső munkatársát, a közoktatásügyi minisztériumhoz politikai államtitkárrá nevezte ki.

Hazaszállítják a Németországban internált görög hadtestet.

Boroszló, febr. 16. A Gorlitzben internált görög hadtestnek hazájába szállítását február hó 18-án kezdik meg Fiumén át. — A hazaszállítást amerikai tisztek bonyolítják le.

A fegyverszüneti pót-egyezmény rendelkezései.

Weimar, febr. 16. (Wolff.) A fegyverszünet meghosszabbítását tartalmazó pót-egyezménynek rendelkezései a következők:

1. A németeknek a lengyelek ellen irányuló minden offenzív mozdulatot be kell szüntetniök, csapataiknak nem szabad átépniök a következő vonalat: Orosz határ, Luisenfeldtől nyugatra, Grossneudorfától nyugatra, Brzozától délre, Sehubintől északra, Bxintől északra, Samotsehintől délre, Chodziessen (Kolmar)-tól délre, Czarnikautól északra, Bialától nyugatra, Birnbaumtól, Bentschentől, Wollsteintől nyugatra, Lissától és Vieruchewtől északra, a szilésiai orosz határig.

2. A fegyverszünet határozatlan időtartamra hosszabbított meg háromnapos felmondás kikötése mellett.

3. Az előbbi fegyverszüneti feltételek végrehajtása folytatandó és befejezendő.

Wilson hazament.

Páris, febr. 15. Wilson pénteken este Brestbe utazott, honnan szombaton Amerikába hajózott. Előreláthatóan két hétig marad Amerikában és aztán visszatér az általános béketárgyalásra.

Magyarország adóssága 42 milliárd 891 millió korona.

Budapest, febr. 16. Bécsből jelentik: A Presse kimutatást közöl a volt monarchia két államának 1918. október 31-iki összes adósságáról.

E szerint Ausztria háború előtti adósságai tizenegy milliárd négyszázkilencvenöt millió, háborús adóssága hatvannyolc milliárd négyszáznyolcvan millió, egyéb kötelezettségei három milliárd száznyolcvan millió, összes adóssága tehát nyolcvan milliárd száznyolcvanöt millió korona.

Magyarország háború előtti adóssága hét milliárd kilencvennyolc millió, háborús adóssága harminc milliárd kilencvenegy millió, egyéb kötelezettsége egy milliárd nyolcszázhusz millió korona, összes adóssága tehát negyvenkét milliárd nyolcszázkilencvenegy millió koronát tett ki.

A volt monarchia adóssága ezek szerint egyszázhuszhat milliárd negyvenhat millió koronát tesz ki.

Andrássy Londonban.

— Repülőgépen jutott el semleges földre. —

Budapest, február 26. Berlinből jelentik: Megbízható körökből származó értesülés szerint Andrássy Gyula Londonba érkezett. E források szerint Andrássy Gyula nagyon különös módon érkezett Svájcba és utazott Angliába. — Andrássy a legutóbbi időkig Magyarországon Ikerváron tartózkodott. Szándékában volt külföldre utazni, de a magyar kormánytól nem kért utlevelet. Ugyanebben az időben Apponyi Albert gróf is ki akart utazni külföldre, de a magyar kormány nem adott neki utlevelet. Erről egy Budapestben tartózkodott angol tiszt tudomást szerzett és beavatkozott oly irányban, hogy a két politikust külföldre juttassa Apponyi nem vette igénybe a tiszt segítségét, de Andrássy angol repülőgépen Svájcba utazott. Ez abból is megállapítható, hogy Andrássy Gyula Svájcba érkezése előtt se a magyar, se az osztrák határt nem érintette. Sváctól Andrássy angol utlevéllel utazott Londonba, ahol előkelő politikuskal tárgyalásokat folytat.

Nyolc erdélyi város román ezredet kap.

Budapest, febr. 16. A románok a megszállott erdélyi vármegyékben elrendelték a sorozást és a bevonuló legénységéből nyolc ezredet állítanak fel. A nyolc ezredet a következő városokban állítják fel: — Kolozsvár, Szászrégen, Marosvásárhely, Brassó, Segesvár, Nagyszeben, Gyulafehérvár, Beszterce. Ezenkívül Kolozsvár kap egy tüzérezredet is.

A hajósszövetség tömörülése.

Berlin, febr. 15. Az angol hajósszövetség a munkásmozgalom alapjára helyezkedett és szakszervezetté tömörült. Az új szakszervezetet a munkáspárt hivatalosan elismerte.

Wilson husvétra igéri a békekötést.

Páris, febr. 16. Wilson kijelentette, hogy meggyőződése szerint a békekötést legkésőbb husvétig alá lehet majd írni.

Félmillió antant-sereg a bolsevikiek ellen.

Bázel, febr. 16. A Morning Post jelenti, hogy a szövetségesek mintegy 500,000 főre menő serege készen áll felvenni a harcot az orosz bolsevik-sereggel Kelet-Európa kapui előtt.

Az antant-bizottság Magyarországon.

Páris, febr. 16. Azzal a bizottsággal, amely a helyzet tanulmányozása végett Magyarországra indul, sok amerikai és angol újságíró is el fog utazni, hogy közvetlen tapasztalatok alapján küldhessenek a megszállott területekről lapjaiknak tudósításokat.

Wilson bucsuja.

Páris, febr. 14. (Havas.) Wilson és neje ma délután bucsulátogatáson jelentek meg Pioncarénál. Poincaré és felesége viszonzták a látogatást. Wilson és neje ma este elutazott Brestbe. A pályaudvaron megjelentek Poincaré és neje, a kormány valamennyi tagja és a békekongresszus számos résztvevője.

Weimar.

Jó darab ideig a tübingi erdő-ségben fekvő Weimar városában futnak össze a német birodalom életei. Berlin egyelőre kikapcsolódott a német politikából és amit itt elrontottak, a csendes volt Residenzstadtban próbálják jóvátenni. Tizenegy esztendő előtt nyitották meg Vilmos császár jelenlétében az új színházat, amelyben most az öt koronázatlan utódját választották meg. Azon a helyen, ahol a múlt század elején Goethe és Schiller alakjai szóltak meg először, most a német nép képviselői kelnek túsára. A csendes kis német városka, amely a Musenhof zu Weimar révén sok keserves órát okozott a szegény magyar diákoknak, a német iskolásgyerekek zarándokló helye. Amint hogy az igazi mohamedánnak legalább egyszer életében meg kell csókolni a mekkai mecset szent Kábját, azonképpen a német gyerekeknek is le kell róni a kegyeletet Goethe és Schiller koporsóinál, — amelyek a szász-weimar-eisenachi nagyhercegi család weimari temetőben levő sírboltjában nyugszanak. — Ez a sárgára meszelt egyszerű tamulus a németség igazi pantheonja, nem pedig a régensburgi impozáns szoborsarnok, amely inkább turisztikai látványosság.

A színház előtt Goethe és Schiller ikerszobra áll. A német irodalom két heroszát egy babérokoszoró köti össze, amelyet mindketten megmarkolnak. Osztóznak a dicsőségen, — a közös koszorú ennek volna a szimbóluma, de a rossz nyelvek azt fojgák rájuk, — hogy egymás kezéből akarják kitépni a koszorút. A színház előtt álló szobor tehát kettős memento a nemzetgyűlés tagjainak. Ha akarom — egyetértés, ha akarom — marakodás.

Minket magyarokat azért érdekelt Weimar városa, mert sokáig lakott ott Liszt Ferenc, aki a tübingi erdő misztikus varázsának közepette alkotta legzebb kompozícióit. A hálás városka érintetlenül hagyta lakását és Liszt Ferenc muzeumot csinált belőle. Ez Weimar! — A nagy magyar zene költőnek Budapesten is volt lakása, de halála után széjjelhordták a bútorait és ott, — ahol a magyar Liszt-muzeumnak kellene lenni — egy egyesület székel, amelynek tagjai szivarfüst mellett vígan játszó az alsóst. Ez Budapest!

— Mennyi fizetést kap Wilson és Poincaré. Mindenkét érdekelni fog, hogy a világ két legnagyobb köztársaságának a feje mennyi fizetést kap. Wilson, az Egyesült Államok looke 375 ezer dollár évi fizetést kap, a mi pénzünk árfolyam szerint öt és fél millió dollarok felel meg. Ezen felül az elnöknek hatalmas rendelkezési alapja van, amelyet legutóbb száz millió dollárral szaporított a washingtoni kongresszus. Ebből az alaphoz tekintélyes summát fordítanak a központi hatalmak élemezésére, de úgy, hogy Németország egyetlen falatot se kap. A francia köztársaság feje, Poincaré egymillió és kétszáz ezer frank évi fizetést húz, ez a mi pénzünkben közel négy millió koronás. De a francia elnöknek is vannak különböző rendelkezési alapjai, amelyek jókora összegű rugnak.

Haverda Mária kiszabadult.

(Saját tudósításunk.)

Még mindenki emlékezhet arra az országos feltűnést keltő gyilkosságra, amely jó tíz évvel ezelőtt történt Szabadkán, s amelynek két szereplője egy igen jó nevű család tagja volt. Emlékezetes az a nyári délután, amikor a várost befutotta az a hír, hogy egy előkelő szabadkai uriaszonyt özvegy Haverdánét, ismeretlen tettes amit szőlőjéből haza felé igyekezett, agyonlőtte.

Az eset óriási feltűnést keltett, és a meggyilkolt öregasszony híres szép leánya a Haverda Mária sokáig állott az általános érdeklődés központjában, különösen akkor, amikor kiderült, hogy a gyilkosságnak öt is részese, sőt felbujatója a gyilkosnak, — aki anyira belebolondult a szépasszonyba, — hogy még gyilkolni és képes volt érte.

Az időben a szabadkai rendőrség főleg László kapitány erélyesen nyomozott az ügy részletei után, és kiderítette, hogy a gyilkosságot az örökség miatt követték el. —

Haverda Mária, hogy anyai jussát megkaphassa, agyonlővette édesanyját.

Az igazság kiderülvén, a csunya bűnügy szereplőit a törvényszék súlyosan megbűtötte. — Haverda Mária 10 évet kapott, amit Mária-Nosztrán kellett leülnie. Néhány évig semmi hír sem jött róla, azután pörének újrafelvételét és feltételes szabadságra bocsátását kérvényezte. Egyik kérését sem teljesítették, ellenben most, miután csaknem kilenc évet töltött rabkoszton, feltételesen szabadon bocsátották az egykori híres szép asszonyt, akin nagyon meglátszik a fogság szanvedése.

Haverda Mária most új életet kezd. — Kézimunka üzletet akar nyitni, és erre már az engedélyt is megkapta.

Érdekes az ügy többi szereplőinek sorsa is. Vojtha Antal jelenleg cizányprimás Budapesten és nem átalja szomorú szerepét reklámnak felhasználni. Jánossyról a háboru óta semmi hír.

A szabadkai malmok és a szénhiány.

(Saját tudósításunk.)

Az általános szénhiány már a fűtésen kívül az ipari üzemeket is súlyosan érinti. A szabadkai gyárüzem ugyan nem igen érzi a szénhiányt, mert nincs, — ellenben a malmok, főleg a gőzmozgók berendezettek, súlyos válság előtt állnak.

Alkalmunk volt beszélgetni egy szabadkai gőzmalomtulajdonossal, aki szomorú kilátásokat közölt a szabadkai malmok sorsáról.

A malmok üzemét — ugymond már régebben korlátozni kellett a szénhiány miatt, de akkor még szó sem volt komoly krízisről. A helyzet, sajnos, nemhogy javult volna, hanem rosszabbodott. Mondhatni, hogy a malomipar most a háboru végén — sokkal rosszabb helyzetben van, — mint a háboru alatt volt. A szénzállítás ugyszólván teljesen szűnhet. Ezt főleg a gőzmalomok érzik. Ilyen gőzmalom ugyan három van Szabadkán, de nagy malmok lévén, igen fontosak a malomiparban. — Rajtuk kívül

még nyolc villamoserőre berendezett malom működik és két három nyersolajmotoros malom.

A három gőzmalom — a volt Szmolenszky-féle, a Pelsőbácskai egyesült gőzmalom, nemkülönben a volt Herberger malom az üzem rövidesen beszünteti. A villanyerőre berendezett malmok is kénytelenek az üzemüket beszüntetni a villanytelep állandó szénmizériái miatt.

Ha tizenhárom szabadkai malom beszünteti üzemét, a megmaradt pár nyersolaj üzemű malom egyáltalán nem lesz képes ellátni a nagy forgalmat, és Szabadka a lisztbőség városa keserves helyzetbe kerül a lisztellátást illetőleg.

A fűanyag hiányt még valahogy eltűri a nép, de a mindennapi betevő falat hiányát nehezen és ennek szomorú következményei lehetnek. annál is inkább, mert egyáltalán nincs még csak remény sem, hogy szénét kapunk.

A háziurak és a felmondás

Saját tud.)

A szabadkai háziurak tisztelet a kevés kivételnek, nem hívei az önzetlenségnek csufolt erénynek. Kapzsiok ők még pedig nagyon is. Ilyen elveket vallottak a háboruban, ilyeneket vallanak még most is, már azért is, mert több hatósági intézkedés a malmukra hajtja a vizet.

A városi hatóság nemrégiben úgy határozott, hogy február elsejére felmondást és lakbérémelést engedélyez. Ez azonban nem történt meg mindazonáltal egyes háziurak már jogerősnek vették és önkéntesen stájeroltak vagy felmondtak.

Növelte szárvaik abnormis usgy

ságát a kilakoltatási rendelet is, noha még egy kiutasítási blankettát sem küldtek ki és remélhető, hogy a hatóság megváltogatja a kiutasítandókat és nem sujt ártatlanokat is félvíz idején. A vitéz és kiváló háziurak már felmondást készítenek elő sok beköltözöttnek, noha a kiutasítási ról még egyelőre szó sincs, a határozat ellenére. Egy ilyen derék háziur, mellesleg szálló-bérlő és még más egyéb is, minden e remónia és jogosultságnélkül felmondott lakójának, akik ugyan nemrégiben költöztek ide, de a családfő szabadkai születésű és sok éven át volt szabadkai lakos

A jeles háztulajdonos (nevét egyelőre elhallgattuk) csak úgy pincérekkel üzente meg a felmondást és ebből szépen következtethetni lelki világára és intelligenciájára, amelyről már tett egy ízben tanúságot amikor malacokat hízalt egy kerthelyiségében, amely időközönként ötterem is.

Felhívjuk a rendőrség figyelmét az ilyen kisdud üzemekre. Dr. Mijatov főkapitány sok tekintetben adta jelét igazságosságának, bizonyára nem fogja túrni az ilyen fajta háziurak zsebelési akcióit és megvédi az inzultusnak kitett lakókat.

Lemondott

a főgimnázium helyettes igazgatója.

Kosztolányi Árpád, a városi főgimnázium igazgatója nemrégiben szabadságot és utána nyugdíjaztatást kérte. A tanács helyettesévé Sebáffer Mihály tanárt nevezte ki. Sebáffer Mihály tegnapelőtt lemondott állásáról. Lemondását azonnal indokolja, hogy nem bírja a kétségekívül fárasztó munkát és nem bírván a szerb nyelvet, az ügyvédi főigazgatóval sem érintkezhet kellő formában.

A tanács elfogadta Sebáffer Mihály lemondását és magává tette a tavozó helyettes igazgató ama javaslatát, hogy utódjául szerb nyelvet beszélő tanárt tegyenek.

A városi tanács ily értelemben határozott és az igazgatói teendők végzésével Vojnics T. Jánost, a főgimnázium régi tanárát bízta meg. Sebáffer Mihály március elsején hagyja el hivatalát.

— A bíróság esküje. A bírói kar, mint azt már az újságok megírták, fel lett szólítva hogy a Jugoszláv államra teye le az esküt, mert azok a bírák, akik nem esküsznek föl Jugoszláviára, állásukat veszítik. A bírói kar még mindig nem határozta el magát az újabb esküre, de tárgyalásokba bocsátkozott a jugoszláv kormány megbízottjával.

LIFKA-MOZI

Hétfő—kedd—szerda

Csodás tájak Róma látképével

Itala Manzini

ragyogó szépségű földi diva csodás alakítása, feledhetetlen újdonsága

Halálos boldogság

egy szerelem megható története 4 felvonásban.

Henny Porten

szellemes áttekintő színparkázó vígjáték újdonsága

Kisasszonykám

feleségem

Kezdeté fél 4 és fél 6 órakor vasárnap 3 fél 5, 6 és fél 8-kor.

A városháza liftjei.

(Saját tud.) Szabadka, febr. 17
 (Sz haj, beteges kinézési bácsi járt ma a szerkesztőségünkben és egy nagyonis fájós kérdést adott fel fájósabbat, mint a békekonzferencia egyes kérdései.

Azt tudakolta tőlünk ugyanis, hogy miért nem járnak a városháza liftjei, holott három is van. Keservesen panaszkodott, hogy mire felér a második emeletre már valóságos fájló, mert a kora, de asztmája sem engedi meg az emeletmászás luxusát, pedig sok ügyes bajos dolga van. A városházán tényleg rendelkezésre áll három lift, de sajnos csak áll és nem megy. A bácsinak teljes igazsága van, de még ennek ellenére sem tudjuk, hogy miért nem mennek a liftek. Sajnos, de igazán nem tudjuk, sőt mi is tudni szeretnénk.

Angol jelentés a lengyel pogromok borzalmairól.

A londoni Times közli a lengyel pogromok ügyében kiküldött angol különbizottság jelentését. E szerint a zsidóellenes mozgalmak Galiciában közvetlenül az osztrák-magyar monarchia felbomlása után indult meg és átterjedt Lengyelországba is. A likvidáló bizottság beleegyezésével Krakóban alakított zsidó népbizottság ezer fős csapatát lefegyvereztette. Rajta, a lengyel légio parancsnoka és az egész őrsége fölőszlatta. Semhol sem engedték meg a zsidóknak, hogy felfegyverezzenek vagy hogy az általános népbizottságba belépjenek. Novemberben körülbelül száz tíz pogrom volt, amelyekben a legionáriusok vagy résztvettek, vagy pedig szemlélők voltak.

A lengyel pogromon kívül a legjelentősebb pogromok Przemyslben, Kielcében, Brzeskóban és Czarnowban voltak. A legionáriusok szintén résztvettek a fosztogatásokban és kegyetlenkedésekben. Tokarzewski ezredes három millió korona váltságdíjat követelt a zsidóktól. Kielcében a pogromot a népbizottság helyettes parancsnoka szervezte, itt a pogromnak négy halottja és huszonöt sebesültje volt. Brzeskóban is voltak sebesültek és halottak, ugyancsak gyújtogatások is előfordultak.

Czarnowban száz zsidó lányt asszonyt, köztük hetven éveseket is, megfosztották cipőjüktől és harisnyaüktől és kényszerítették őket, hogy meztelenül a katonákkal együtt meneteljenek. Utközben a parancsnok több ízben fegyverrel dobott a vízbe és ezeket a zsidó nőkkel hozatta ki, akik gyakran nyakig voltak kénytelenek a jég hideg vízben gázolni. Rzesowban mindazokat a zsidókat, akik utlevelet kértek, kifosztották és megkorbácsolták. Ustriezi-Lolneban százötven ezer koronát csikartak ki a legionáriusok a zsidóktól. Wisnicben tizenkettőtől negyvenkét éves korig minden zsidó férfit nyilvánosan megkorbácsoltak a légio parancsnokának rendelkezéseire. Leczyben, a litván határon, határvizsgálat ürügyén alatt a zsidókat

lelartóztatták, kegyetlenkedtek velük és kifosztották őket. Különösen súlyos brutalitásokat követtek el Kamarovkában és Przegalinban, Biala közelében. Ugy a zsidó férfiakat, mint a zsidó nőket kilenc napon át minden nap megkorbácsolták s ezenkívül minden korbácsütésért két rubelt kellett fizetniük.

Przevalinban első nap száz, a következő napokon tíz korbácsütést kapott minden zsidó. Négy katona végezte a korbácsütést, egy katona az áldozat fejére, egy a lábára ült. Minden ütés után az áldozatnak ezt kellett mondania: „Köszönöm, nagyságos uram!” Végül is a zsidók nyolevanezer koronával megváltották magukat.

NAPI HIREK.

— **Élesztőgyár Szabadkán**
 Frank Sádor szabadkai nagykereskedő ama kérelemmel fordult a városi tanáchoz, hogy neki egy élesztőgyár felépítéséhez engedélyt adjon. A tanács kedvezően intézte el a kérelmet és anyagi nemkülönböztetés mellett támogatást is ígért. Az új gyár 500,000 korona tőkével létesül.

— **Uj iskola.** A Szent Rókus téri elemi iskola tatarozási munkálatait tegnap befejezték, az épület tegnap délután átadta a városi mérnöki hivatal Mándics Mihály iskolaigazgatójának. Az újonnan helyreállított iskolában az előadások ma hétfőn megkezdődtek.

— **Ingeny ebéd a szegényeknek.** A „Szent Antu Kenyere” káth. népkönyvtára gyámoltjai febr. 11. óta — a heti szegények kivételével — naponta meleg ebédet kapnak. A segélyezetttek száma meghaladja a 400-at. A napi étkezők száma 150 személy. Amíg a készlet tart, nyitva tartja az étkező a népkönyvtár. Mivel a beszerzés oly nehéz és a készlet nem sok, kérjük, úgy az egyetlegjait mint a közönséget, szíveskedjenek a népkönyvtára készletét gyarapítani. Különösen bar, és köleskása hiányzik, amit megvételeire is szívesen vesznek.

— **A szerbnyelvű cégtáblák.** Vasárnapi számunkban megírtuk, hogy dr. Matievics polgármester intézkedése szerint az üzleti cégtáblákat latin betűkkel is lehet megfeszíteni a círtlen kívül. Ez teljesen a festő dolga. Mint hivatalosan értesített bennünket a főcél az, hogy a cégtáblák szerb nyelven legyenek megírva, akár latin, akár ciril betűkkel. Természetesen a szerb felírás mellett magyar felírás is lehet.

— **A Katolikus Kör bálja.** A szabadkai, Katolikus Kör tegnap este tartotta a Pest szállóban bálját. A bál a várakozáson felül sikerült és a nagyszámú résztvevő hajnalig mulatott a legjobb kedvvel. Mint értesülünk, a bál a fényes erkölcsi sikeren kívül szép anyagi haszonnal is zárult.

— **Zürichben külön jegy van a cseh koronáért.** Zürichi távirat szerint az utóbbi napokban a felülbélyegzett cseh koronát általában külön jegyzik, még pedig 100 koronáért 30-30 és fél frankkal. Ezzel szemben a közös

korona árfolyama 26 és egynegyed 25 és háromnegyedre esuzzott le. A márka 57.75 re csökkent.

— **Gyorsvonat Budapest és Zágráb közt.** Budapest és Zágráb között legközelebb hetenként kétszer rendszeres gyorsvonatok fognak közlekedni.

— **Katonai ünnepély.** — Szombat délután fényes katonai ünnepélynek volt színhelye az Eötvös utca. A háboruban kitűnt francia katonáknak osztották ki az érdemkereszteket. Az ünnepélyen részt vettek a megszálló szerb csapatok is, a nagy nézőközönségnek kívül.

— **Ötvenezren sztájkolnak a berlini áruházakban.** Berlinből jelentik: A berlini áruházai sztájkák mind nagyobb arányokat ölt. A sztájkolók száma több mint 50.000.

— **Az állami iskolákban beszüntetik a tanítást.** Hétfőn kezdődőleg zárva lesznek a budapesti községi iskolák. — Ugy látszik az állami iskolák sem kerülhetik el ezt a sorsot, — mert a legtöbb tanintézetnek már alig 1-2 napra van szene.

— **Miért internálták Majláth püspököt?** Gyulafehérvárról jelentik: Gyulafehérvárra az 5. számú román vadászrezervó vonult be. Az ezred parancsnoka Cain alezredes, tisztelegni ment Majláth püspökhöz. A látogatás alkalmával így szólt a püspökhöz: Itt vagyunk azon a földön, amelyet vitéz Mihály vajda hódított meg. — Néhány nappal e látogatás után az alezredes kérdőre vonta a püspököt, hogy miért foglalkozik a bolsevik eszmékkel? A püspök a felelősségrevonás miatt Pucher páter útján magyarázatot kért az alezredestől. Az alezredes így válszólt: — A városban halottam, hogy a püspök bolsevik és a szimpatomák is igazolják ezt a foltévést. Egyszerű ruhában jár, címeiről leköszönt, igen gyorsan csatlakozott a köztársasághoz. A szegényekkel érintkezik és mindenkit kedves fiannak szólít leveleiben. — Ezzel töltött meg Majláth püspök internálása.

— **Ludendorff könyvet ír a háborúról.** Ludendorff legközelebb visszatér Németországba, ahol kiadja a háborúról írott könyvét.

x **A „Buczka”** Szabadkai Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszifőző Szövetkezeti figyelmezteti azon termelőket, kik a szeszifőzőket és borseprőt még nem szállították be, hogy azt mielőbb szállítsák be a szeszifőző telepre, vagy pedig elszállítás végett a „Buczka” irodájában 448. számú telefonon, vagy levelező-lapon jelenték be, mivel a pálinkafőzés jövő hó közepén befejezést nyer. A szeszifőző bort is elfogad telepre.

— **Gépészeti tanfolyamok.** A szegedi állami felső ipariskolán folyó év március hó 3-án a következő gépészeti tanfolyamok fognak megindulni: 1. Lokomobil és cseplőgépkezelő-tanfolyam. 2. Stambulizógép kezelő tanfolyam amelyre csak azok vehetők föl, akik a kazánfűtő és lokomobil-cseplőgépkezelő tanfolyamokat elvégezték. E tanfolyamokon a tandíj 12.korona, a vizsgadíj 10 korona A tanfolya

mokra főlvetetnek oly iparosok, ipari és mező gazdasági alkalmazottak, akik legalább 18 évesek magyarul ír és olvasni tudnak és a szemtani alpműveleteket ismerik. Beiratkozni bár mely napon lehet délelőtt 11-1 óráig és este 6 óráig az intézet Mars-tér 7.szám alatt levő helyiségben.

— **Psylander özvegye — mozisínésznő.** Az elhunyt Psylander özvegye, mint a dán lapok írják, a mozisínészetnek szenteli magát. Állítólag férje sikere buzdította föl arra a lépésre de az is lehet, hogy az élelmes filmvállalatok még mindig nagy hatást várnak, a Psylander névtől. Legközelebb tehát Psylander Edithről, az „uj moziészillagról” fog szólni a moziművészet rovatára.

x **Kovács István tanár** VII. kör., Fűzfás-utca 256. sz. a. (Vetőrő féle fűszerüzlet közelében) levő tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolákba járó fiú- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

A Lifka-Mozi műsorából:

Csütörtöktől — vasárnapig
 A szezon legnagyobb sikerű ujdonsága **Az aranyember II.** Jókai Mór világhírű regénye. Főszereplők Beregi Oszkár, Berky Lili, Lenkfy Lea, Makay Margit, Rajnai Gábor. Vasárnap este fél 8 órakor is színpadra kerül.

24-25-26. Schaw Bernhard angol író szenzációt keltő erkölcsdrámája, Warene mestersége. Regény London éjszakai világából 4 felvonásban. A szezon remeke, izgalmas ujdonsága.

A Korzó-Mozi műsorából:

— **Hétfő — csütörtök:** A legnagyobb művészeti attrakció, a legköltségteljes filmalkotás elragadó festői felvételek: **Casanova** Szerelmi dráma 6 felvonásban. Filmreírta: Pakots József. Főszereplők a „Star” gyár nagyszerű művészei: Deéry Alfréd, Hollay Camilla, Dán Róbert, Góth Anny, Igalits Sandy.

nyomatott a kiadótársaságon, Buda-
 pesti Nyomda és Irodalmi Vállalat
 az utóbbiakat könyvnyomdájaiban
 Szabadka, Rákóczi-utca 20. sz.

Valódi amerikai
**Fogak és fog-
 sorok.**
 Különlegességek
 fogszaki munkában,
 aranyból és platínából,
 valamint arany- és platínafogak, koronák és
 hidak, ugyancsak szájpá-
 padlás nélküli fogak.
 Fogszaki teljesen ér-
 zéketlenítő és fogfod-
 mák (plombák) készítése.

Schäffer Béza vizsgázott fogtechnikus
 Szabadka, Kossuth-ú., Prokes-ház. Telefon 58

Hátszai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kaphat
 Zombor, Raja, Ujvidék és
 Szabadka vasúti hírlap-
 árnyaltóit!

Hirdetmény.

Alulírt Szövetkezet ezennel értesíti az érdekelteket, hogy központi szeszifőzdéjében a pálinka főzést megkezdte és a termelt pálinkát Deutch Zsigmond fizet helyiségében (VIII. kör Teleki-tér 2 házszám alatt) fogja elárúsítani.

Felhívják a szövetkezeti tagok, hogy az általuk kedvezményes áron igényelhető pálinkát legkésőbb folyó évi március hó végéig vegyék át, mert a rendelkezésre álló csekély mennyiség miatt az elárúsítás március hó végével befejezést nyer.

A kifőzött törköly takarmányozás és trágyázási czélra fog eladatni és a központi szeszifőzde telepési bármikor átvehető.

Szabadka, 1919 február 15.

„Buczka” szabadkai gyümölcs értékesítő és központi szeszifőző szövetkezet.

Bácskossuthfalva községben mindentéle hirdetést felvesz Berger Sándor kossuthfalvi papirkereskedő.

Pacséron: Nagy Béla kereskedő.

Cservenkán: Mészáros Béla.

Hódságon: Rausch Ede kereskedő, e lap egyedárusító.

A Szabadka, cservenka, gombosi h. é. vonal több állomásain pedig a hol a „Délvidék” kapható, minden árusítónál lehet hirdetést feladni a „Délvidék” részére.

Viszketegséget, sűrűt, rühöt

a leggyorsabban elműtászi a Dr FLESCHE-féle eredeti törv. védett

„Skaboform kenőcs”

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes Dr. Flesch-féle kérjük. Probatégely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére íráskár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia” városi gyógyszerész I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

JESZENSZKY JENŐ

„Óranyal” gyógyszerárban. Vezetel a MÁRKUSI védjegyre ügyeljék!

Egy sarokház

fűszerüzlettel eladó VII. kör, Berkes-utca 331. Erdélyi Józsefné

Kapható
frissen érkezett
Kelettengeri herring
és többféle
Konzervált hal
Nolcsék Géznál.

Telefon sz. 222.

Ujságárusító

emberek,
asszonyok,

lányok,

fiúk

havi fizetéssel,

vagy magas %-al

azonnal felvételt.

nek a

DÉLVIDÉK

kiadóhivatalában.

Eladó.
Ludason
10 láncc föld
és Palicson
két legszebb villa.
Érdeklődni lehet Ozsvár Józsefnél Palicson, a viztoronynyal szemben.

T. cz. közönséggel tudatjuk, hogy vámörlesre gabonát elfogadunk.
Margit gőzmalom rt.
ezelőtt Sztantics malom.

Cim, szobafestő és mázoló.
Elvállal minden e szakmában vágó dolgokat úgy szintén bunyevác szláv és magyar címtáblák festését.
Nagy Márk
Párhuzamos-ut 216.

Értesítés:

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy I., Kölcsey-u. 248 sz. a. a főpostával szemben

férfiszabóüzletet

nyitottunk. Elfogadunk minden e szakmába vágó munkákat u. m. mindennemű férfi ruha és felső kabátok mérték utáni való elkészítését a legújabb divat szerint továbbá fordításokat javításokat és vasalásokat is eszközölünk. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel: **Michler és Glasz** férfi szabók.

Muszáj nevetni!
„UJVÁRI TELEFONÁL”
a címe annak a legújabb tréfás kétoldalu hanglemeznek, melyet Ujvári Károly adott elő. Ezen a hanglemezen a **kitűnő komikus** felölmulta öné magát, olyat nyújtott amely e lemezhez fűzött óriási várakozást teljes mértékben igazolja, szóval **a legjobb hanglemezzel** a legjobb hanglemezzel — E lemez pénzért nem kapható, csupán 6 darab lejátszott lemez ellenében, kizárólagos joggal **WÁGNER** „Hangszer- és járúház”-nál Budaj est. József-körút 15. Fiók: IX., Ráday-u. 18. Telefon: József 35-92. Beszélőgépek 100 koronától 1000 koronáig. Fényképes díszítéssel a muz- és hangszerárjegyek ingyen!

Apróhirdetések
Egy szó ára 30 ellen. A legkisebb hirdetés 3 sor. Felvilágosítást hirdetési ügyekben a kiadóhivatalnál. Telefon 300.

Tárogatót. egy jókarban tott használt tárogatót megvételre keresek, cím a kiadóban. 16.

Zöld selyem ripz szalon bufügönyel, villany lámpák, Ingaféhér himzett alsószyoknyák eladó Rákóczi-u 19.

Egy teljes borbélyüzlet berendezés eladó. Bővebbet Béke Kálmán mellett, Wesselényi u. 45 főszint Löwinger Rózánál 20.

Egy szegény özvegyasszony kinek egyetlen fia, Károly Öt kereskedőségét a harctéren elhagyta. Kéri a jószívű kereskedő emberek támogatását. Károly Lajos VII. kör Erdő-utca 88

Szabadka, Bácskossuthfalva, Cservenka, Csér, Hódság, Gombos helyiérdekű vonal területén **DÉLVIDÉK** minden páros napon amidőn a vonatok közednek rendszeren érkezik. Az egész vonalon kapható csak tessék kérni.

MESZET,
falitéglat tetőcserepet és kut téglavaggon tételekben szállit.
Révai Adolf
Szabadka, Magyar u. 57

Cserépkályha
és egy nagy Singer féle varrogé eladó. VII. Magyar 95 sz.

Egy nagy gazdasági ház
1 fél kupa telekkel 2-3 tállóval IV. k. Juranics-utca Bővebb felvilágosítást Székely Simon örököse